

nyitott kocsin való szállítás veszélye mint felelősségmentesítő kifogás okszerűleg megkívánja azt a feltételt, hogy a szállítás tényleg nyitott kocsin történt legyen; a fuvarozás egyéb módja mellett ez a speciális mentesség logikusan nem érvényesíthető. Helyesen határozott tehát az Oberlandesgericht, Frankfurt (1922. nov. 27-én), amikor kimondotta, hogy ha a vasut nyitott kocsit helyett fedett kocsit használ, akkor a 86. §. (1) szakaszban foglalt mentességre nem hivatkozhatnak.

Fedett és leplombált kocsiból való lopásnál a vasut nem hivatkozhatnak arra, hogy a lopás a csomagolás hiányával, vagy hiányos minőségével járó veszélyből keletkezett. (Landesgericht, Münster, 1923. dec. 10., hasonló Oberlandesgericht, Nürnberg, 1923. nov. 20.)

A nyitott kocsin való szállítás veszélye nem terjed ki feltűnő súlyhiányokra vagy egész darabok hiányaira. (Kammergericht, Berlin, 1923. dec. 13.)

Szikrakár a nyitott kocsit veszélye mégis a vasut, ha erre képes, a nyitott kocsikat a veszélytől megóvni köteles. (Reichsgericht, 1922. okt. 26.)

Dr. V. I.

Utszéli jogesetek.*)

A fővárosban újabban elszaporodtak a házak tetejére szerelt villanyos reklámok, melyekért a háztulajdonos időszakonként fizetendő ellenértéket kap a hirdető vállalatától, illetve közvetlenül attól, akinek érdekében a reklámot felszerelték. Legutóbb egy ilyen villanyos reklám folytán tűz támadt, melynek következtében a házon sérülések keletkeztek és a lakók is jelentékeny kárt szenvedtek. Felmerül a kérdés, vajjon felelős-e a háztulajdonos a lakókkal szemben a tűz által okozott károkért? Megállapították, hogy ilyen villanyreklám felszereléséhez a közigazgatási hatóságok engedélyre szükséges, ezt azonban úgy a vállalkozók, mint a háztulajdonos kérni elmulasztották. Ebben az esetben a háztulajdonos feltétlenül felelős, mert az engedély kérése tűzbiztonsági szempontból szükséges, a lakóknak védelmét célozza, már pedig magában megállapítja a vétkességet a Tervezet 1471. §-a szerint (egyező német polgári törvénykönyv 823. §. 2. bek.), ha valaki a hatóság oly parancsa vagy tilalma ellen vét, amely kár megelőzését célozza.

Sokkal nehezebb a kérdés, ha feltesszük, hogy a hatósági engedély megvan és a felszerelés hiányossága, illetve annak ellenőrzése körül a háztulajdonost vétkesség nem terheli. Felelős a háztulajdonos vétkesen is a villany-reklám felszereléséből származó károkért, csak azért, mert ilyen tűzveszélyek a felszerelés folytán előfordulhatnak? A jogérzet

*) E rovatban szívesen beszélünk meg előfizetőink köréből hozzánk intézett kérdéseket, amelyekben a magánjog és hiteljog körébe vágó *közérdekű* eseteket adnak tudunkra.

feltétlenül a felelősség megállapítását parancsolja. A háztulajdonos bérházát, melyet azáltal értékesít, hogy a bérlőknek lakást ad, hogy nagyobb jövedelemre tegyen szert, oly módon használja fel, mely a lakásokban való biztos és nyugodt tartózkodást kockázatosná teszi a tűzveszélyt fokozza. Tulajdonképen a szigorú jog nézőpontjából a bérleti szerződés megszegése a bérbeadó részéről a villanyos-reklám felszerelése, mert a bérbeadó tartozik a bérletet olyan állapotban a bérlő rendelkezésére tartani, mint ahogy a bérleti szerződés megkötésekor volt és a bérlő beleegyezése nélkül a bérlet tárgyát nem deteriorálhatja, már pedig a tűzveszélyesség fokozása ennek tekinthető. Abhól, hogy a lakó ez ellen nem tiltakozik vagy ezután nem él felmondással, a mai lakásinség mellett hallgatólagos beleegyezésre következtetni nem lehet.

Ami már most a szerződésenkivüli kártérítési szempontot illeti, a mai tételes jog szerint az általános szabály a vétkességi kártérítés és véetlen kár esetén felelősségnek csak a jogszabályokban szorosan körülírt egyes esetekben van helye (azért: *variae causarum figurae*). Jelen esetben csak a veszélyes üzem fogalma jöhet szóba.

A tervezet 1490. §-a, mely a telek tulajdonosát „épitmény összeomlásából vagy egyes részeinek lehullásából“ eredő kárért teszi felelőssé, csak merész analógiával lenne alkalmazható, különben is csak akkor, ha „épitési hiba vagy a fenntartás hiányossága“ okozta a kárt.

A tervezet 1493. §-a, amely a veszélyes üzem felelősségét tartalmazza, önálló ipari vállalatot feltételez. A gyakorlat azonban e tekintetben sokkal tágabban értelmezi ezt a felelősséget. Veszélyes üzemet lát, illetve objektív felelősséget állapít meg nemcsak ipari üzemnél és akkor is, ha egyáltalában csak esetleges, bizonyos ideig tartó veszélyes munkáról van szó (fadorongoknak magasba való felhuzása). Általában kívánatos lenne, hogy az intenzívebb gazdasági viszonyok folytán, az emberek egymás közelében való munkája, a városok tulzsfaltsága, a technika haladása következtében minden veszélyessé válható hasznathajtó foglalkozás, üzem keretében előforduló kárért az lenne felelős, akinek javára és érdekében ez a munka folyik. Mindenesetre méltányosabb, hogy a kár őt terhelje és nem azt az idegent, ki társadalmi léténél fogva ezen idegen érdekkörök, cselekvések veszélyeztetési területére kerül.

A jogéret és a méltányosság, de a tételes jog szerint is tehát a háztulajdonost az ilyen tüzesetből eredő kárókért a bérleti szerződés megszegése alapján és mint olyan személyt, akinek egy veszélyes üzem, berendezés hasznot hajt, objektíve is felelőssé kell tenni.

Ifj. dr. Szigeti László.

Jogélet.

A Magyar Jogászegylet polgári perjogi szakosztályának és az Ügyvédi Körnek együttes ülésében *Dr. Térfly Gyula* ismertette azt a törvényjavaslatot, amelyet a polgári peres eljárás és az igazságügyi szervezet módosításáról a nemzetgyűlés plénuma 1925. március 4-én elfogadott.